

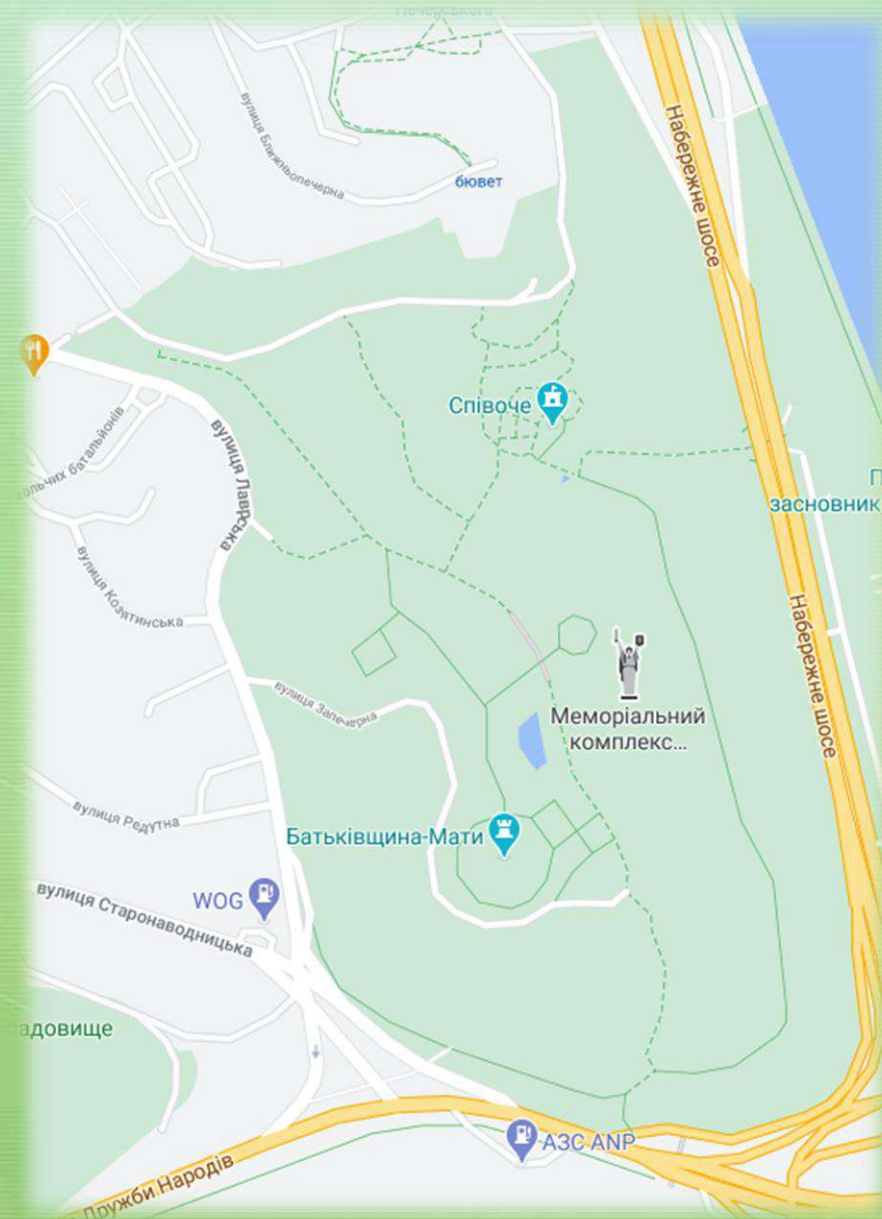
**«Геопластика рельєфу, як основний засіб у сприйнятті
ландшафтних композицій (на прикладі Печерського
ландшафтного парку у м. Києві)»**

Матвійчук Валерія Леонтіївна

Актуальність теми

- велика кількість виставок та фестивалів підвищують рекреаційний потенціал парку, щорічне збільшення зацікавленості у них як наслідок урбанізації, загострює потребу у композиційному збагаченні парку, розширенні та облаштуванні зон відпочинку, що сприятиме створенню більш комфортних умов для перебування на території ландшафтного об'єкта;
- геопластика як інструмент штучної зміни рельєфу надасть можливість вдосконалити паркову територію;
- цей засіб покращить сприйняття виставкових елементів та загальне сприйняття простору за рахунок створення нових і удосконалення існуючих форм рельєфу;
- геопластика надасть можливість сформувати сучасні зони відпочинку.

Апробація роботи: результати проведених досліджень по вивченню геопластики, були представлені на Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Науковий пошук молоді для сталого розвитку лісового комплексу та садово-паркового господарства»

Об'єкт, предмет, гіпотеза дослідження

Об'єктом дослідження є формування штучного рельєфу як основний засіб у сприйнятті ландшафтних композицій.

Предмет дослідження: територія Печерського ландшафтного парку.

Гіпотеза дослідження: геопластика використовується для вдосконалення існуючих або створення нових форм, для відновлення природних рельєфів ділянок і т. д.

Мета та завдання дослідження

Метою роботи є розроблення проектних пропозицій щодо оптимізації та вдосконалення території Печерського ландшафтного парку на основі дослідження та аналізу проблемних рельєфних та експозиційних аспектів парку, що впливають на сприйняття ландшафтних композицій.

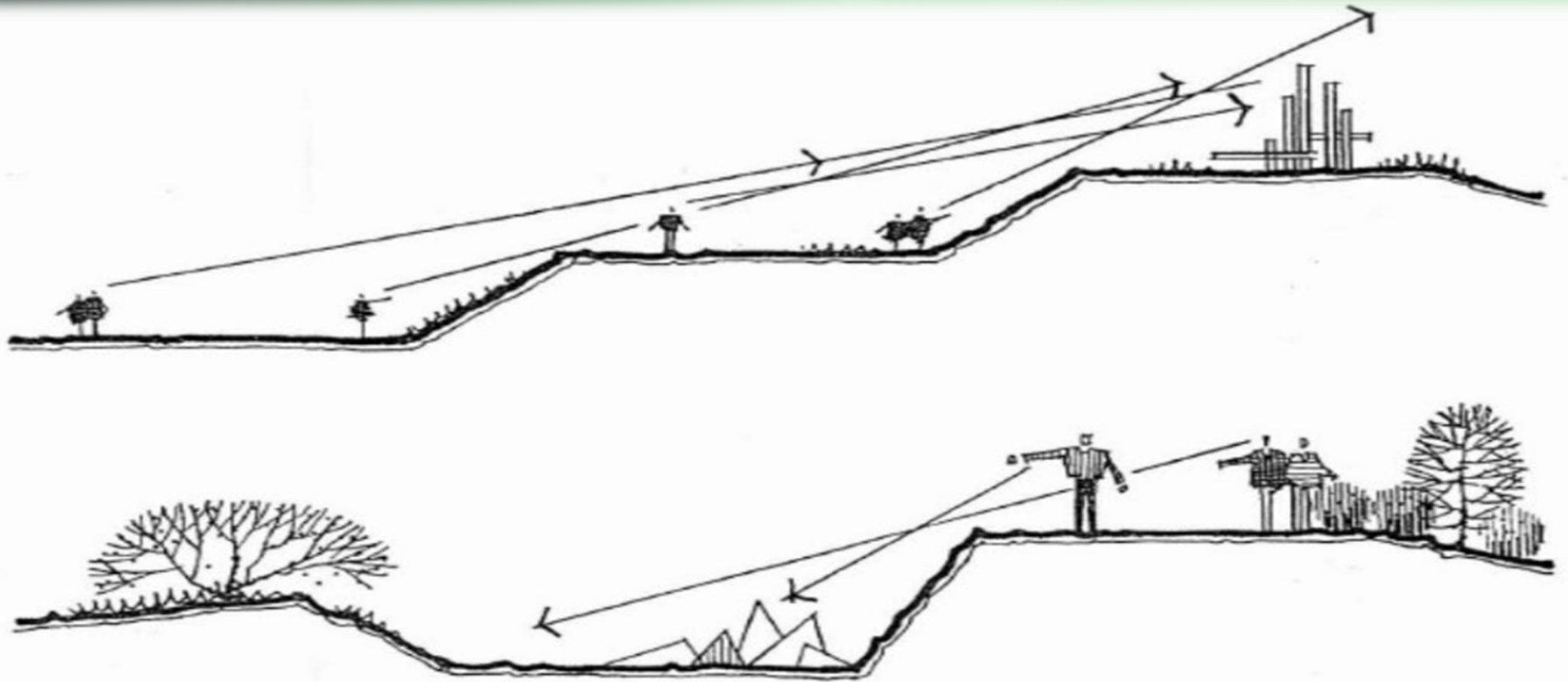
Завдання дослідження:

- вивчити нормативну та законодавчу базу, яка регламентує особливості проведення робіт із вертикального планування;
- проаналізувати вітчизняний та міжнародний досвід використання геопластики для формування паркових ландшафтів;
- дослідити сучасний стан та провести передпроектний аналіз об'єкту дослідження;
- проаналізувати основні методи та засоби в організації рельєфу Печерського ландшафтного парку;
- розробити генеральний план та візуалізаційні рішення.

Геопластика, як новий напрямок в ландшафтному проектуванні

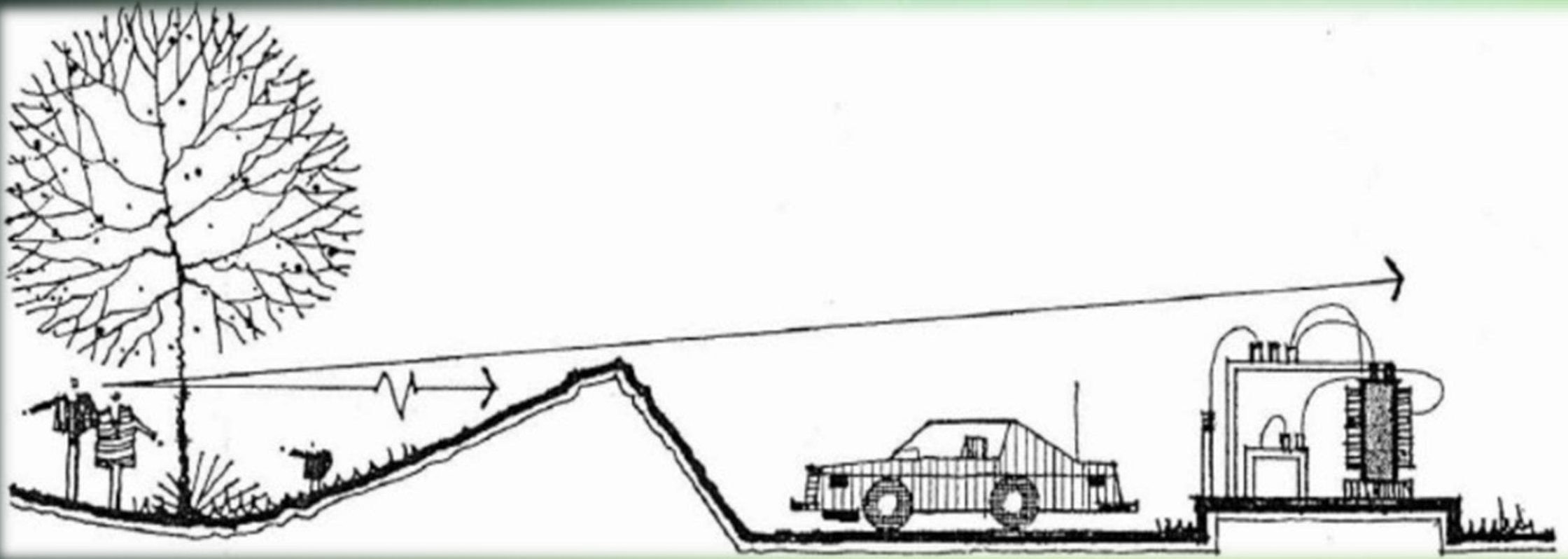

Геопластика, як новий напрямок в ландшафтному проектуванні

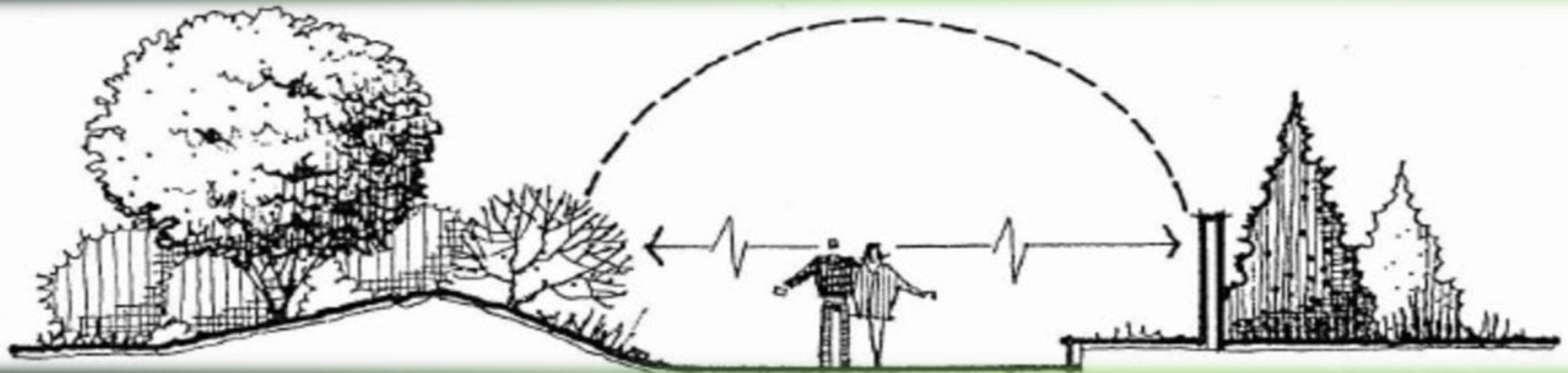
Прийоми геопластики, що використовуються для ландшафтного розкриття композиції

Геопластика, як новий напрямок в ландшафтному проектуванні

Використання штучних елементів рельєфу
для екранування небажаних об'єктів

Геопластика, як новий напрямок в ландшафтному проектуванні

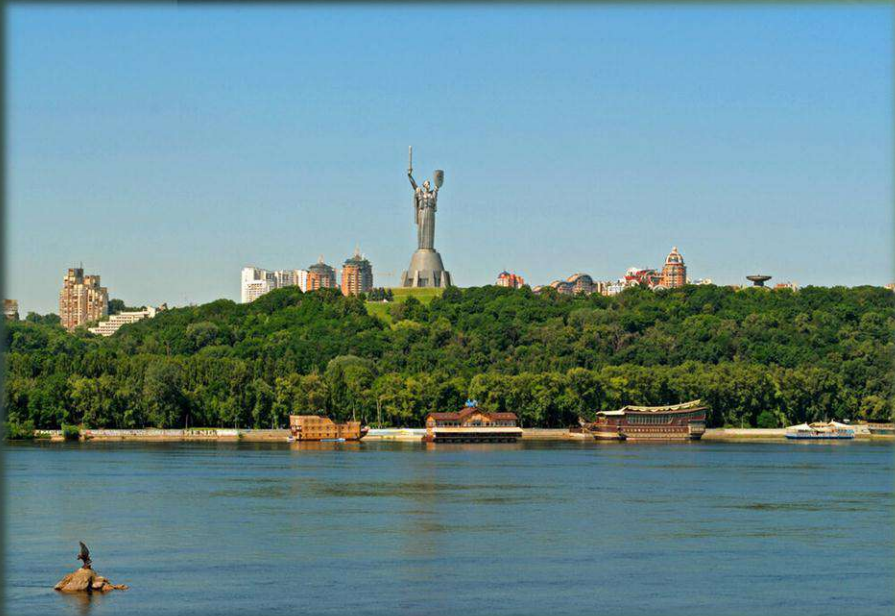
Вплив рельєфних особливостей на сприйняття ландшафту

Геопластика, як новий напрямок в ландшафтному проектуванні

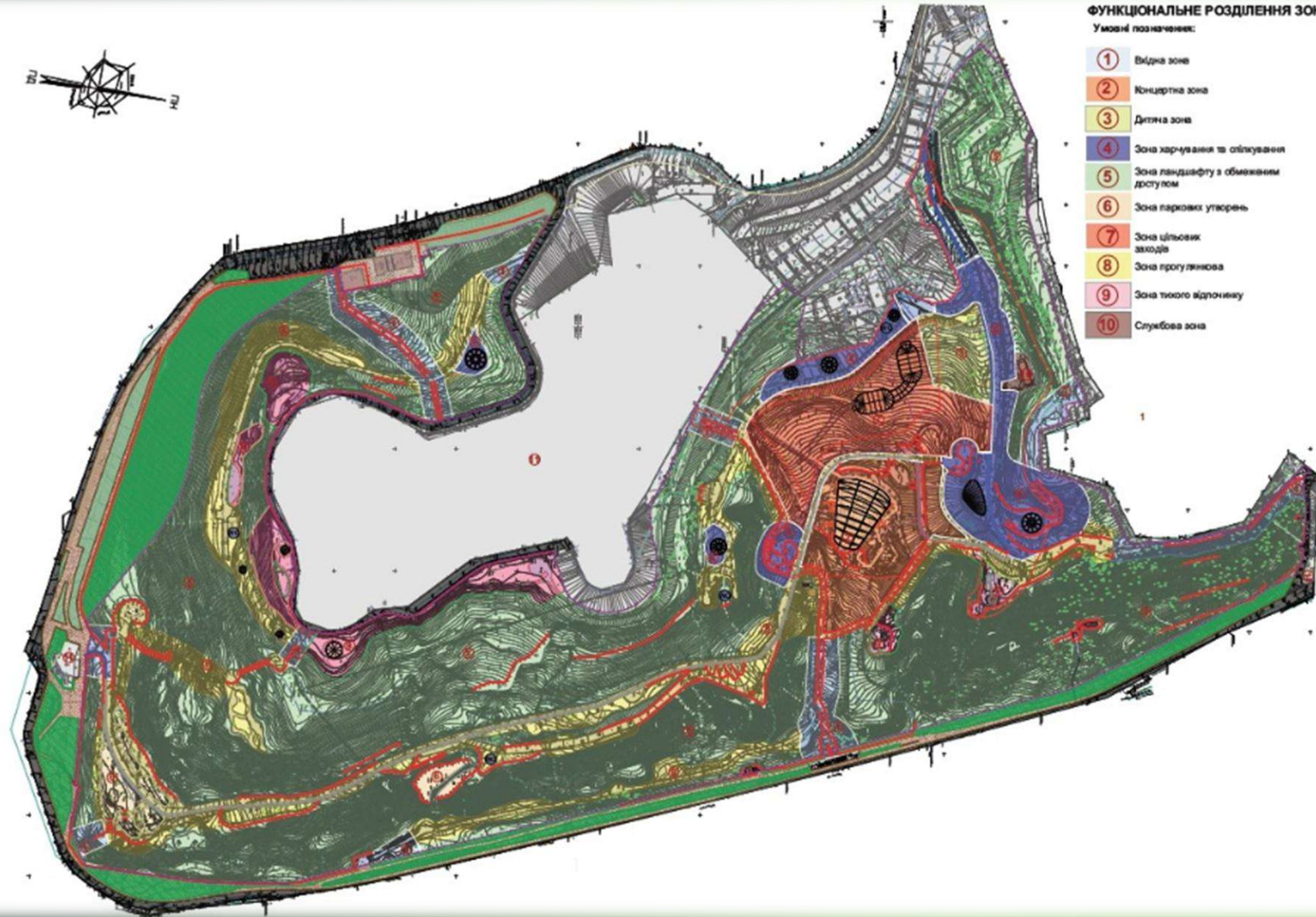
Використання ландшафту для акцентування уваги глядача на певному об'єкті

Печерський ландшафтний парк

Вид Батьківщину-Мати з Печерського ландшафтного парку

Печерський ландшафтний парк

Функціональне
розподілення
зон

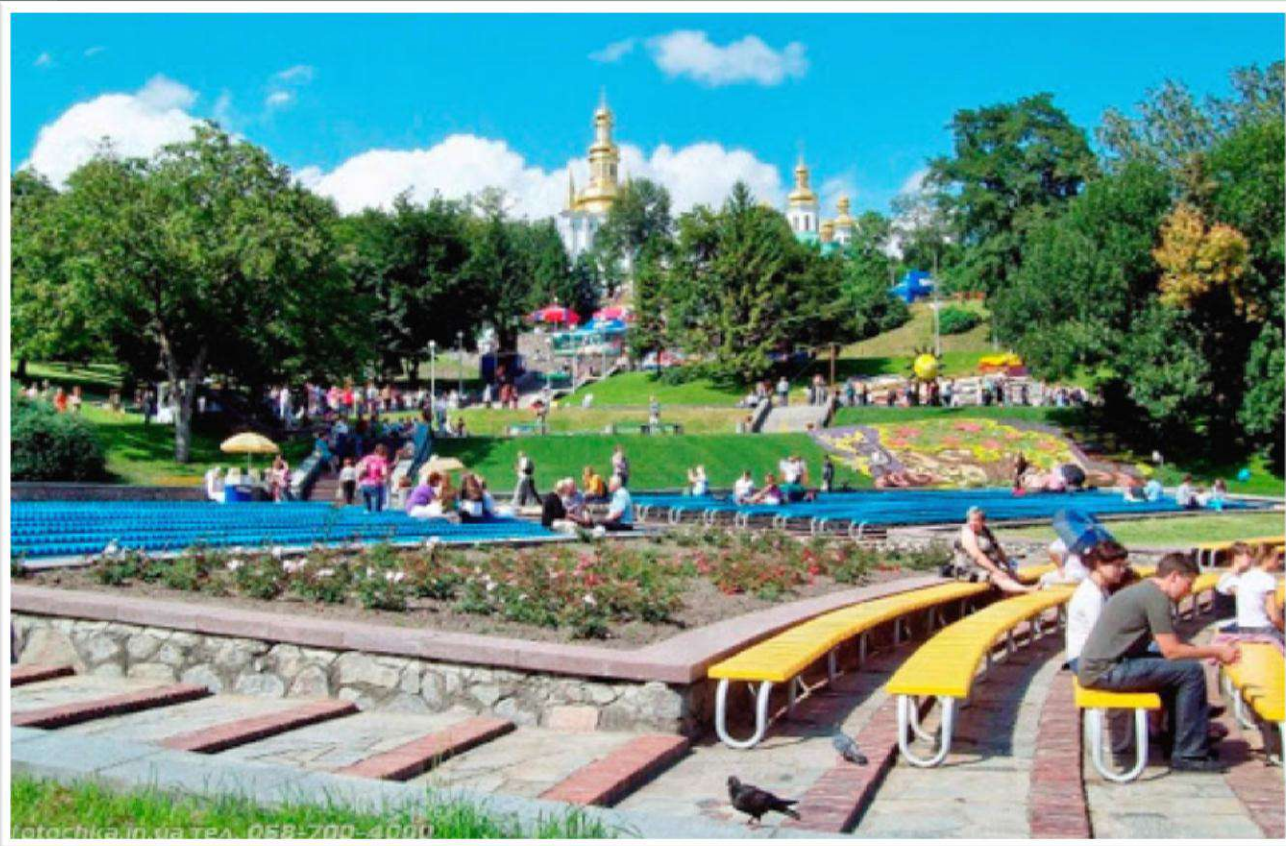
Виставки в Печерському ландшафтному парку

Вдале застосування похилого рельєфу для ландшафтних композицій

Передпроектний аналіз

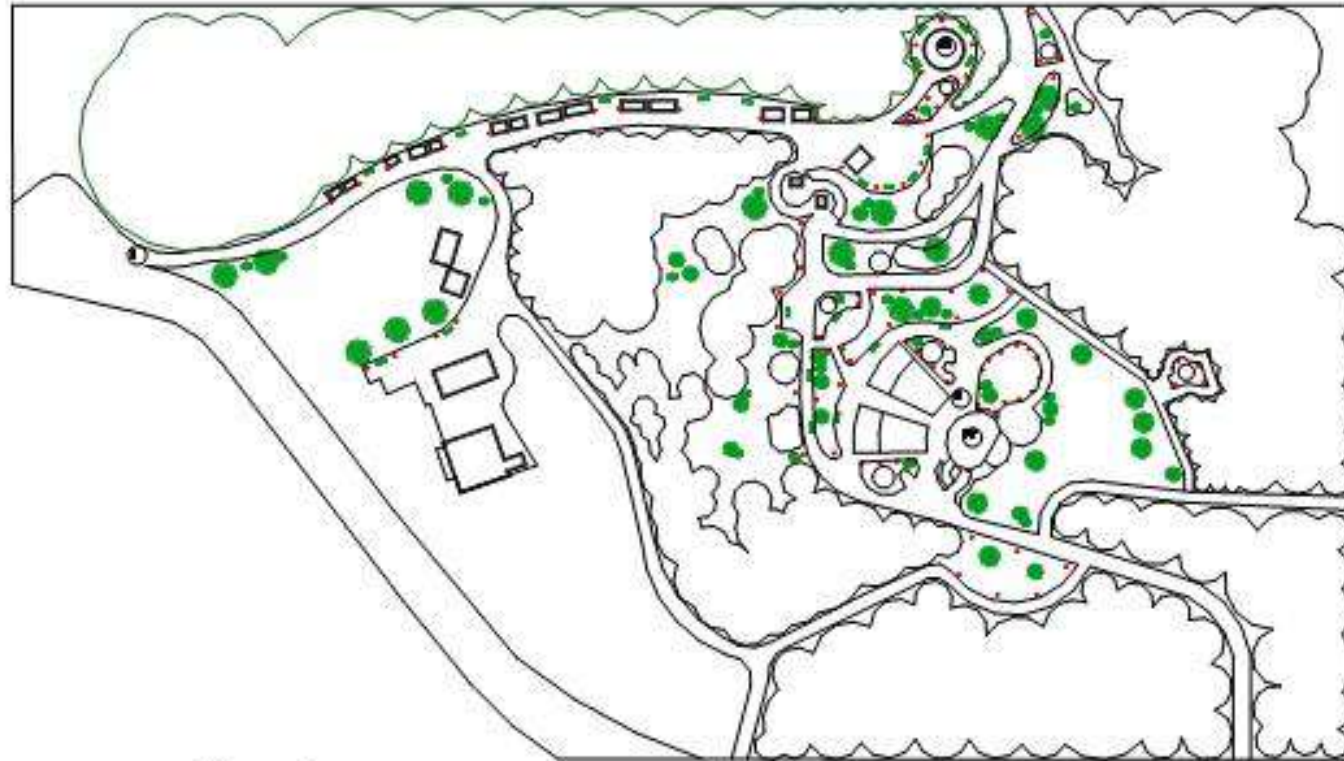
Сучасний стан елементів
благоустрою в парку

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН

виставкового парку "Співоче поле" Печерського ландшафтного парку

в м. Київ

М 1:500

Умовні позначення

	Ландшафтні споруди
	Трава
	Кущовики
	Майдани
	Деревка
	Кущи
	Дорожки
	Діляки
	Скульптурні

Експлікація

I	Головний вхід
II	Головна площа
III	Альтанка
IV	Майданчик для виступів

Баланс території

№ ПП	Назва території	Площі	
		га	%
1	Будівлі та споруди	0,04	1,08
2	Дороги та дорожки	0,72	19,51
3	Площі та майданчики	0,09	2,44
4	Декоративне озеленення:	2,84	76,96
	деревка	0,07	1,90
	кущі	0,01	0,27
	хвіртки	0,03	0,81
	галявки	0,97	26,29
	м'ясини	1,76	47,70
	Всього	3,69	100

Рис. 1. Плановий вигляд парку з висхідним оглядовим майданом

ЗАКАЗ № 0000000000000000			
Об'єкт: "Співоче поле" Печерського ландшафтного парку			
3-й етап			
№	Назва	Дата	Відомості
1	Виконано		
2	Відомості		
3	Відомості		
4	Відомості		
5	Відомості		
6	Відомості		
7	Відомості		
8	Відомості		
9	Відомості		
10	Відомості		
11	Відомості		
12	Відомості		
13	Відомості		
14	Відомості		
15	Відомості		
16	Відомості		
17	Відомості		
18	Відомості		
19	Відомості		
20	Відомості		
21	Відомості		
22	Відомості		
23	Відомості		
24	Відомості		
25	Відомості		
26	Відомості		
27	Відомості		
28	Відомості		
29	Відомості		
30	Відомості		

Проектні пропозиції

За допомогою геопластики, а саме терасування схилів із доріжками по краю терас, що дозволить відвідувачам не лише дивитись знизу вгору на квіткові композиції, а й прогулюватись між ними.

Проектні пропозиції

Можливість застосування терасування за допомогою підірних стінок різноманітної форми

Проектні пропозиції

Для комфортного відпочинку населення доцільно у зонах тихого відпочинку встановити еко-стілці, які створюються за допомогою геопластики.

Проектні пропозиції

Незадіяні схили Печерського ландшафтного парку можна використати для створення дитячих майданчиків. Такий рельєф є ідеальним для дитячих гірок, що в поєднанні з натуральними матеріалами майданчику створить відчуття єдності з природою.

Проектні пропозиції

Ще одним цікавим рішенням може стати створення штучних пагорбів на майданчиках для дітей.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Геопластика як прийом створення абсолютно нового рельєфу або вдосконалення існуючого, набуває широкої популярності серед ландшафтних архітекторів у зв'язку з тим, що цей метод надає ландшафту оригінальності та виразності і водночас робить його довговічним. Природа з її плавними, перетікаючими лініями – головний інструмент натхнення при створенні геопластичних об'єктів.

1. У роботі проаналізовано і детально опрацьовано теоретичну та інформаційну базу щодо Печерського ландшафтного парку. Можна сказати з впевненістю, що з точки зору штучної зміни рельєфу ця територія є доволі цікавою і може бути майданчиком для створення об'єктів геопластики, які виконуватимуть як утилітарну, так і естетичну функцію.
2. Вивчена нормативна та правова база при вертикальному плануванні, одним із методів якого є геопластика, та встановлено, що значна низка нормативних документів регламентує залежність геопластики від допустимих ухилів поверхні в межах міської території.

3. Здійснивши детальний аналіз проблемних аспектів Печерського ландшафтного парку, визначено основні завдання: пристосування парку для потреб суспільства, підвищення комфорту перебування у парку, покращення природного пейзажу, облаштування природних зон паркового рельєфу, забезпечення необхідною кількістю елементів благоустрою; прийоми та методи щодо покращення території, такі як терасування схилів, створення еко-стілець за допомогою геопластичних матеріалів, використання штучного рельєфу на дитячих майданчиках. Виконано підбір засобів устаткування, а саме: створення оглядових майданчиків, паркових альтанок, пандусів, влаштовано декоративні лави, світильники, контейнери для сміття та визначено місця їх влаштування. У підсумку було узагальнено і спрогнозовано вплив цих змін на людину та на середовище загалом.

Проведена робота показала, що геопластика – сучасний та ефективний метод перетворення і вдосконалення паркового середовища, що позитивно впливає на сприйняття ландшафтних композицій парку, виставкових експозицій, підвищує комфортність перебування в парковій зоні. Показано, що за допомогою геопластики можна вирішити багато проблемних рельєфних та експозиційних аспектів парку, що підвищить його рекреаційний потенціал.

**«Аналіз перспективних інтродуцентів для створення
насаджень загального користування міста Херсон»**

Дворна Анна Володимирівна

Актуальність теми

Одним із напрямків покращення функціональних можливостей об'єктів озеленення є інтродукція нових видів, гібридів та культиварів. Широкий асортимент доступних для озеленення таксонів робить можливим вирішення низки завдань екологічного, економічного та природоохоронного характеру.

Мета нашої роботи - здійснити аналіз поширених та перспективних деревних інтродуцентів для створення насаджень загального користування міста Херсон.

Для досягнення поставленої мети передбачалось вирішення наступних завдань:

1. Розглянути поняття про інтродукцію та акліматизацію рослин.
2. Встановити видове різноманіття деревних інтродуцентів об'єктів загального користування міста Херсон.
3. Оцінити успішність та перспективність інтродукції досліджених видів.
4. Запропонувати перспективні деревні інтродуценти для озеленення об'єктів загального користування міста Херсон.

Об'єктом нашого дослідження є дендрофлора об'єктів озеленення загального користування міста Херсон.

Предметом дослідження є актуалізація асортименту деревних рослин-інтродуцентів в штучних фітоценозах загального користування міста Херсон.

Рисунок 1. Парк Слави – об’єкт загального користування міста Херсон

Рисунок 2. Сквер Театральний – об’єкт загального користування міста Херсон

Видовий склад насаджень міста Херсон

Нами визначено 45 видів дерев та кущів. Основою паркових насаджень є види: види родів *Populus* та *Acer*, *Robinia pseudoacacia* L., *Catalpa speciosa* (Warder ex Barney) Warder ex Engelm., *Platycladus orientalis* (L.) Franco), *Sambucus nigra* L., *Sophora japonica* L. тощо.

Рисунок 3. Видовий склад: А - *Robinia pseudoacacia*; Б - *Catalpa speciosa*; В - *Sophora japonica*

Повністю акліматизованими інтродуцентами згідно інтегрального показника модифікованого акліматизаційного числа (75-80 бали) є 34 види дерев та кущів

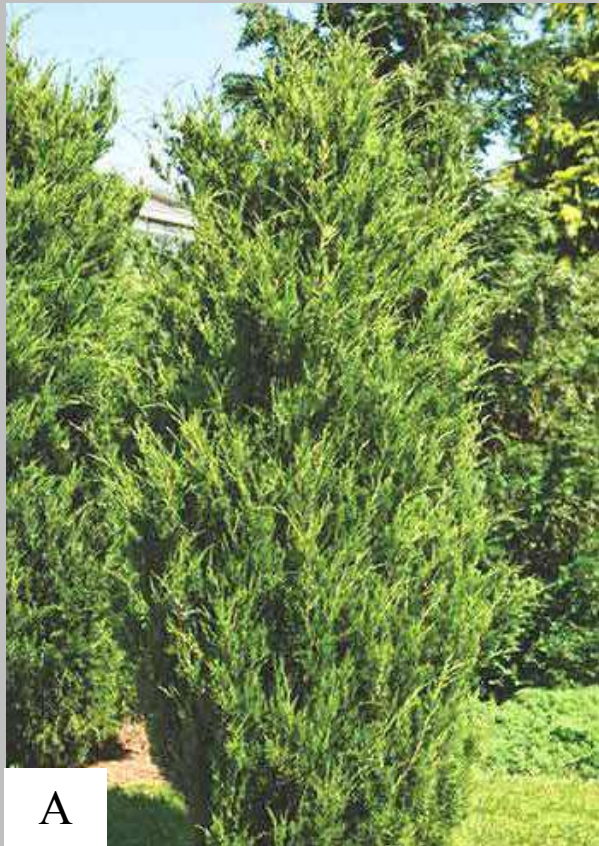

Рисунок 4. Повністю акліматизовані рослини-інтродуценти: А - *Juniperus virginiana* L.;
Б - *Rhus typhina* L.; В - *Acer tataricum* L.

Добре акліматизованими інтродуцентами згідно обчисленого інтегрального показника модифікованого акліматизаційного числа (60-74 бали) є 11 видів

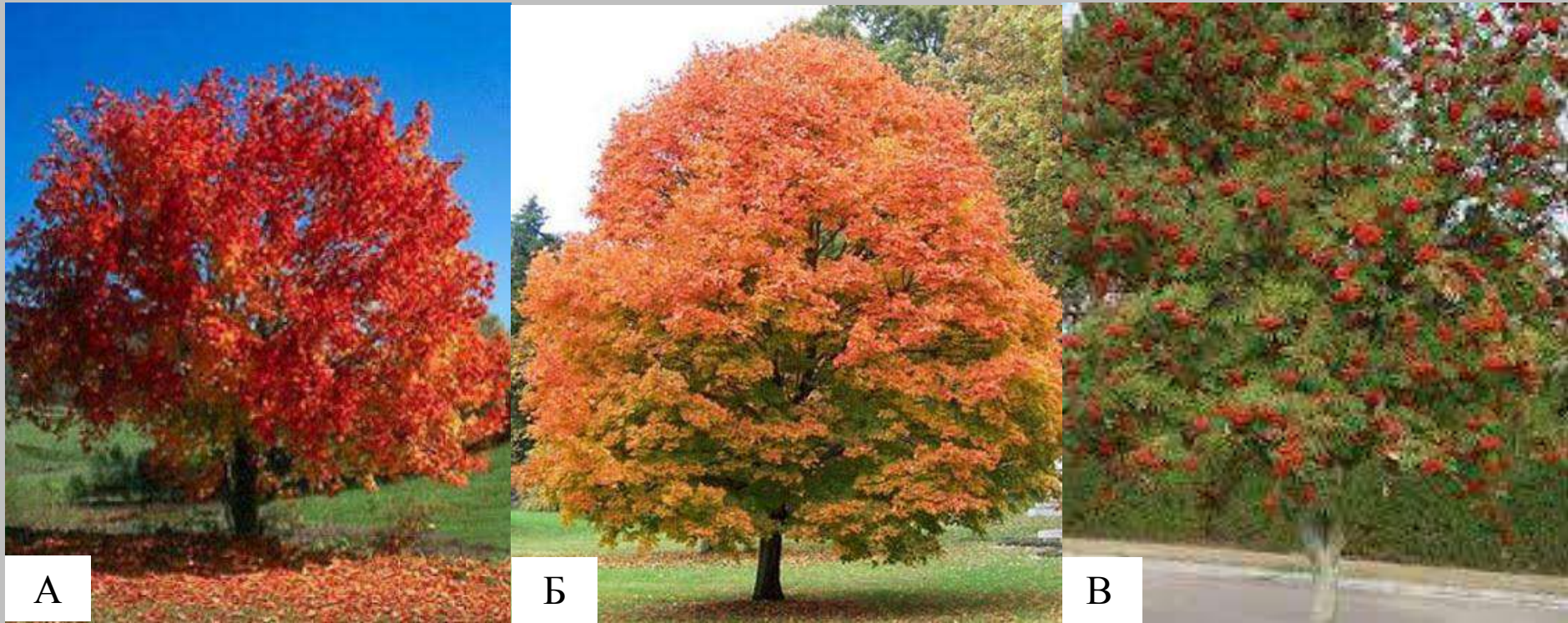

Рисунок 5. Добре акліматизовані рослини-інтродуценти: А - *Quercus rubra*; Б - *Acer saccharinum*; В - *Sorbus aucuparia*.

Перспективні для об'єктів озеленення міста Херсон види рослин

Нами запропоновано 30 видів для введення в паркові насадження. Серед них – листопадних 22 види та 8 – вічнозелених.

Дерева: *Ginkgo biloba* L., *Abies cefalonica* Loudon, *Acer monspessulanum* L., *Koelreuteria bipinnata* Franch, *Magnolia kobus* DC., *Malus niedzwedzkyana* Dieck., *Quercus borealis* Michx. тощо).

Кущі *Ephedra equisetina* Bunge, *Syringa josikaea* J.Jacq.ex Rhcb., *S. persica* L., *Weigela floribunda* (Siebold et Zucc) С.А.Мей. тощо).

А

Б

В

Рисунок 6. Перспективні види рослин-інтродуцентів: А - *Weigela floribunda* (Siebold et Zucc) С.А.Мей.; Б - *Ginkgo biloba* L.; В - *Xanthoceras sorbifolium* Bunge.

Найбільш стійкі види рослин

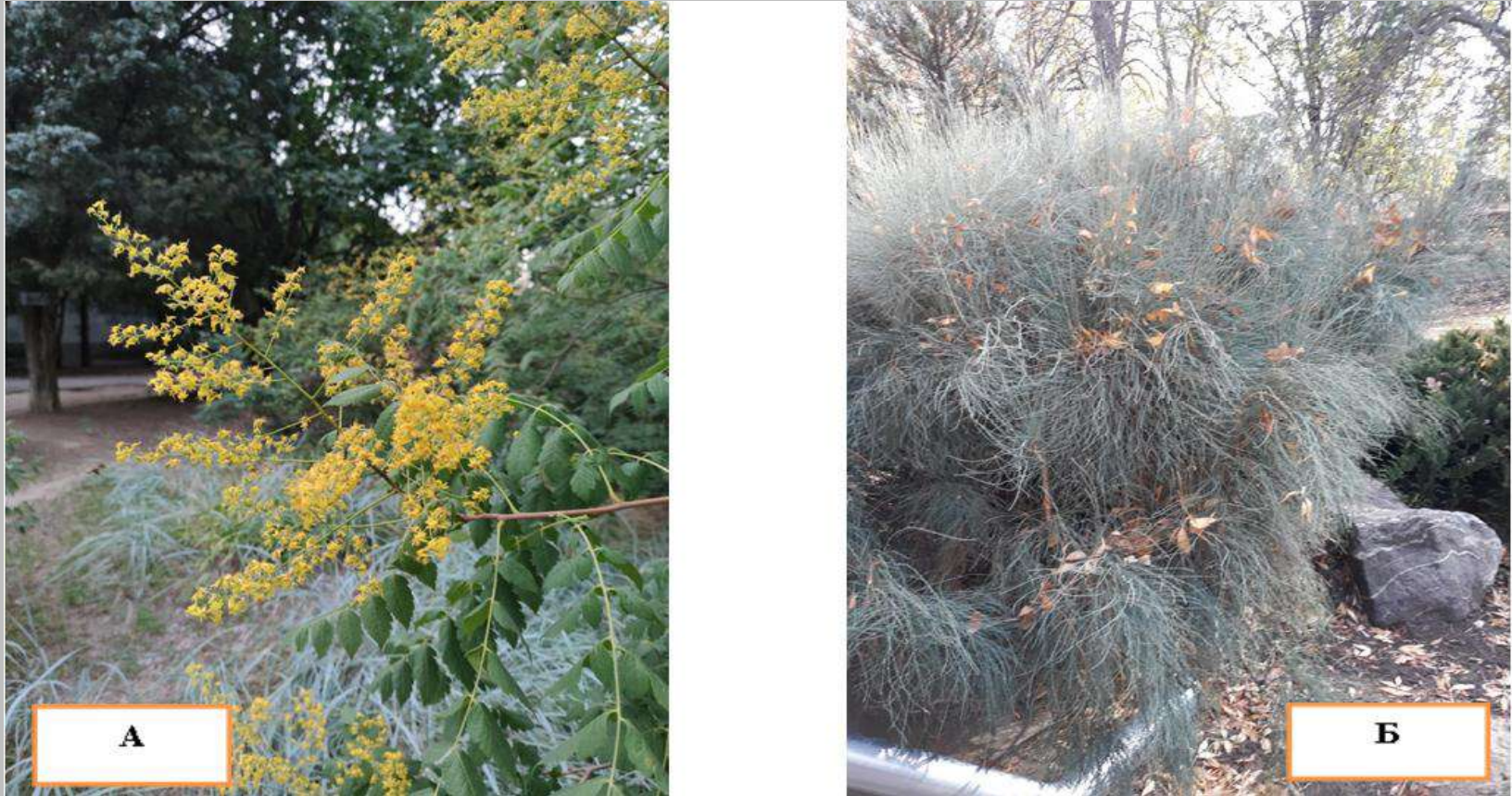

Рисунок 7. Стійкі види рослин: А – *Koelreuteria bipinnata* в дендропарку Херсонського державного аграрно-економічного університету; Б – *Eriophora aquilegifolia* на території ботанічного саду – агробіостанції Херсонського державного університету

- 1 - *Liriodendron tulipiferum* L.
- 2 - *Magnolia kobus* DC.
- 3 - *Malus niedzwedzkyana* Dieck.
- 4 - *Magnolia soulangeana* Soul.-Bod.
- 5 - *Lonicera caprifolium* L.
- 6 - *Forsythia europaea* Deg. et Bald.

Рисунок 8. Ділянка Шевченківського парку яка підлягає реконструкцію.

Висновки

Території загального користування міста Херсон мають досить одноманітний склад дерев та кущів. Загалом нами визначено 45 видів деревних рослин. Основою паркових насаджень є загальнопоширені види: *Acer platanoides* L., *A. pseudoplatanus* L., *Robinia pseudoacacia* L., *Populus alba* L., *Populus italica* (Du Roi) Moench, *Fraxinus excelsior* L., *Catalpa speciosa* (Warder ex Barney) Warder ex Engelm., *Betula pendula* Roth, *Platanus orientalis* L., *Platyclusus orientalis* (L.) Franco, *Quercus robur* L., *Rosa canina* L., *Salix alba* L., *Sambucus nigra* L., *Sophora japonica* L., *Tilia cordata* Mill. тощо.

Нами було проведено оцінку успішності інтродукції і акліматизації досліджених інтродуцентів в інтегральному показнику модифікованого акліматизаційного числа. На підставі проведеного аналізу можна стверджувати, що у місті Херсон види об'єктів загального користування є повністю акліматизованими та добре акліматизованими. Ці види стійкі в даних кліматичних умовах, плодоносять і дають нормально розвинуте насіння.

До складу деревних порід об'єктів загального користування міста Херсон входять також раритетні види. Так, трапляються *Quercus robur* L., який включений у Червоний список Херсонської області, *Aesculus hippocastanum* L. – включений до Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи, які знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі, та низка видів, що потребують особливої уваги: *Thuja occidentalis*, *Platyclusus orientalis*, *Platanus orientalis*, *Juglans regia* L.

Нами підібраний асортимент деревних порід-інтродуцентів для поповнення асортименту об'єктів загального користування міста Херсон. Представлені види на сьогодні успішно використовуються в об'єктах спеціального призначення міста: ботанічному саду – агробіостанції Херсонського державного університету, дендропарку Херсонського державного аграрно-економічного університету, Дендропарку Інституту зрошувального землеробства НААН України та приватному озелененні міста, що свідчить про їх адаптацію до представлених кліматичних умов та можливість їх широкого впровадження в озеленення Херсону.

Нами запропоновано 30 видів деревних рослин для введення в паркові насадження. Для створення гармонійних композицій важливо поєднувати рослини різних життєвих форм. Тому пропонуємо асортимент як дерев (*Ginkgo biloba* L., *Abies cefalonica* Loudon, *Abies concolor* (Gordon & Glend.) Hildeberb., *Metasequoia glyptostroboides* Hu et Cheng, *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco, *Acer monspessulanum* L., *Acer saccharophorum* K.Koch, *Populus simonii* Carriere, *Prunus cerasifera* Ehrh. var. *pissardii* (Carriere) L. H. Bailey, *Koelreuteria bipinnata* Franch, *Liriodendron tulipiferum* L. тощо), так і кущів (*Cotoneaster divaricatus* Rehd. et Wils., *Cotoneaster lucidus* Schlecht., *Cotoneaster franchetii* Rois., *Syringa josikaea* J.Jacq.ex Rhcb., *Syringa persica* L., *Weigela floribunda* (Siebold et Zucc) C.A.Meу. тощо). Переважна кількість видів – листопадні породи (22 види), вічнозелених рослин – 8 видів.

Розширення асортименту деревних рослин підвищить естетичну привабливість та стійкість зелених насаджень. Підбір декоративних рослин обов'язково має ґрунтуватись на глибокому пізнанні онтогенезу та еколого-біологічних особливостей рослин, а також з точки зору їх впливу на навколишнє середовище.